

Kontrola očkovania v okrese Martin za obdobie od 1.9.2017 do 31.8.2018.

V mesiaci september 2018 odborní pracovníci oddelenia epidemiológie RÚVZ Martin vykonali kontrolu očkovania za obdobie od 1.9.2017 do 31.8.2018. Číselné výsledky kontroly sú zaznamenané v tabuľkách.

1. Kontrola očkovania bola vykonaná v rozsahu podľa priložených tabuliek č.1-12. Zaočkovanosť v kontrolovaných ročníkoch narodenia u jednotlivých druhov očkovania je uvedená v tabuľkách, pohybuje sa od 94,32% (ročník narodenia 2015 – základné očkovanie proti osýpkam, rubeole a parotitíde) do 98,06% (ročník narodenia 2005 - preočkovanie v 11. roku života proti osýpkam, rubeole a parotitíde). Dôvodom nízkej zaočkovanosti bol vysoký počet odmietnutí očkovania zo strany rodičov a výskyt kontraindikácií u detí.

1.1 V okrese Martin bola zaočkovanosť nižšia ako 95% zaevidovaná v rámci základného povinného očkovania proti osýpkam, rubeole a parotitíde v ročníku narodenia 2016 (94,83%) a 2015 (94,32%), a to z dôvodu vysokého počtu odmietnutí očkovania rodičov.

1.2. Z celkového počtu kontrolovaných 15 obvodov nebola zistená zaočkovanosť nižšia ako 90%. Nízka zaočkovanosť (od 80,00% do 20,00%) je u detí Detského domova Martin, a to z dôvodu nízkeho počtu detí v zariadení, ktoré majú dočasné a trvalé kontraindikácie.

1.3. V rámci kontroly očkovania v zdravotníckych obvodoch neboli zistené nedostatky vo vedení zdravotnej dokumentácii, ako ani vo výkone očkovania. Nedostatok bol v písomnom hlásení odmietnutia očkovania, čo skomplikovalo kontrolu očkovania. Na nedostatok pravidelného písomného hlásenia odmietnutia očkovania boli lekári upozornení.

1.4. V kontrolovanom období od 1.9.2017 do 31.8.2018 sa narodil 1 novorodenec HBsAg pozitívnej matke, ktorému bol ihneď po narodení podaný hyperimúnnny gamaglobulín a očkovač látka proti VHB. Rodina s dieťaťom sa presťahovala do iného okresu, kde sa podala 2. a 3. dávka.

1.5. V kontrolovanom období nebolo nariadené mimoriadne očkovanie.

1.6. V okrese Martin nemáme azylové zariadenie.

1.7. V rámci pravidelného povinného očkovania bolo celkovo zistených 91 kontraindikácií. Výskyt kontraindikácií bol zaznamenaný v každom kontrolovanom druhu očkovania. Z celkového počtu 91 kontraindikácii bolo 42 trvalých kontraindikácií a 49 dočasných kontraindikácii, ktoré boli stanovené odbornými lekármi.

Tab.1 Prehľad počtu zdravotných kontraindikácií očkovania

Očkovanie	Kontraindikácie k 31.8.2018		
	Dočasné	Trvalé (uvedené pediatrami ako trvalé)	Spolu
DTaP-VHB-HIB-IPV-PCV zák. očk. ročník 2016	0	5	5
MMR ročník 2016	17	6	23
ročník 2015	6	3	9
ročník 2006	11	10	21
ročník 2005	0	3	3
DTaP-IPV (P) ročník 2011	8	4	12
dTaP-IPV ročník 2004	7	11	18
Spolu	49	42	91

Očkovanie	Kontraindikácie k 31.8.2018	
	Dočasné	Trvalé (uvedené pediatriami ako trvalé)
DTaP-VHB-HIB-IPV Základné očkovanie Ročník 2016		1x neurologická-det.mozg.obrna 1x vrodená chyba srdca 1x paréza svalov 1x hydrocefalus 1x onkolog. leukémia
MMR Ročník 2016	5x imunodeficit 3x DDC 1x cysta na mozgu 1x operácia črievka 1x operácie dolných končatín 1x alergia na vaječný bielok 1x atopický ekzém 1x nefrologický syndróm 1x tracheostómia 1x febrilné kŕče 1x operácia srdca	1x neurologická-det.mozg.obrna 1x vrodená chyba srdca 1x paréza svalov 1x hydrocefalus 1x onkolog. leukémia 1x epilepsia
MMR Ročník 2015	1x imunodeficit 1x ochorenie močového mechúra 1x operácia žľazníka 2x epilepsia 1x atopická dermatitída	2x neurologická-det.mozg.obrna 1x vrodená chyba srdca
MMR Ročník 2006	2x opakované infekty DDC 1x operácia bedrových kĺbov 2x astma 6x imunodeficit	1x aspergerov syndróm 1x hydrocefalus 2x ťažká forma epilepsie 1x neurologická-det.mozg.obrna 2x autizmus 1x nádor na mozgu 2x chronická choroba mandlí a adenoidného tkaniva NS
MMR Ročník 2005		1x trvalé poškodenie mozgu 1x anomálie na mozgu 1x epileptické kŕče
DTaP-IPV (P) Ročník 2011	2x opakované HCD 4x imunodeficit 1x úraz -operácie 1x reumatická artritída	3x neurologická-det.mozg.obrna 1x autizmus
dTaP-IPV Ročník 2004	5x imunodeficit 2x opakované DCD	2x neurologická-det.mozg.obrna 1x leukémia 2x hydrocefalus 1x chabá paraplégia 1x zhubný nádor mozgu 1x atopická dermatitída 1x respiračná nedostatočnosť (UPV) 1x svalová dystrofia 1x reuma

Tab.2 Iné dôvody neočkovania

Okres	Počet detí s iným dôvodom neočkovania v kontrol. ročníkoch narodenia zistených od 1.9.2017 do 31.8.2018				spolu
	Odmietnutie očkovania*	Pobyt v zahraničí**	Nedostavenie sa na očkovanie	Iné (Kontraindikácie)	
Martin	193	0	0	91	284

* uviesť sumár počtov odmietnutí očkovania podľa tabuliek 1 – 5 prílohy usmernenia

** deti, ktoré sú započítané do počtu detí podliehajúcich očkovaniu v kontrolovanom období

1.8. V rámci kontroly očkovania k 31.8.2017 bol zistený celkový počet detí s dočasnými kontraindikáciami 73, z toho k 31.8.2018 bolo 35 detí doočkovaných. V 18 prípadoch rodičia odmietajú očkovanie, v 11 prípadoch kontraindikácie pretrvávajú, jedno dieťa exitovalo a v 8 prípadoch sa rodičia s deťmi odsťahovali do iného okresu a do zahraničia.

Okres	Dočasné kontraindikácie od 1. 9. 2016 do 31. 8. 2017		
	Celkový počet	z toho počet doočkovaných detí k 31. 8. 2018	
		Abs.	%
Martin	73	35	47,95

1.9. V rámci povinného očkovania nebola nahlásená žiadna nežiaduca reakcia po očkovaní.

1.10. V ambulanciách pre deti a dorast neboli zistené žiadne nedostatky vo výkone očkovania. Lekári primárneho kontaktu pre deti a dorast boli upozornení o potrebe písomného hlásenia odmietnutia očkovania na RÚVZ Martin a naďalej dodržiavať dôslednú evidenciu očkovania. O výsledkoch kontroly očkovania budú lekári pre deti a dorast informovaní na seminári organizovanom oddelením epidemiológie RÚVZ Martin v mesiaci november 2018.

1.11. Pri kontrole povinného očkovania neboli zistené nedostatky pri zabezpečovaní výkonu očkovania, z toho dôvodu nebolo nutné riešiť problémy a navrhovať opatrenia.

2. V období od 1.9.2017 do 31.8.2018 bolo zaevidovaných na RÚVZ Martin celkovo 32 hlásených odmietnutí očkovania (počet detí) z toho:

- 8 čiastočných odmietnutých povinných očkovaní v **kontrolovaných ročníkoch** narodenia a 6 kompletných,
- v **nekontrolovaných ročníkoch** narodenia bolo nahlásených 5 čiastočných odmietnutých povinných očkovaní a 13 kompletných.

Tab.4 **Čiastočné odmietnutia** povinného očkovania podľa druhu očkovania v období od 1.9.2017 do 31.8.2018 v ročníkoch narodenia, ktoré nepodliehajú kontrole očkovania v uvedenom období

Okres: Martin

Okres	Čiastočné odmietnutia povinného očkovania podľa druhu očkovania v období od 1.9.2017 do 31.8.2018 v ročníkoch narodenia, ktoré <u>nepodliehajú kontrole</u> očkovania v uvedenom období					
	<i>základné očkovanie</i>			<i>preočkovania</i>		
	DTaP-VHB-HIB-IPV	pneumok. invazívne ochorenia	Osýpky Mumps Ružienka	DTaP-IPV v 6. roku života	Osýpky Mumps Ružienka v 11. roku života	dTaP-IPV v 13. roku života
Martin	1	1	1	2	3	0

* Čiastočné odmietnutie povinného očkovania – rodič odmieta len konkrétny druh očkovania. Nezaraďujeme sem odmietnutie očkovania v aktuálnych kontrolovaných ročníkoch narodenia. Tieto ročníky sú evidované v tabuľkách na kontrolu zaočkovanosti.

Tab.5 Počet detí s nahláseným **kompletným odmietnutím** povinného očkovania v období od 1.9.2017 do 31.8.2018

Okres	Počet detí s nahláseným kompletným odmietnutím očkovania od 1.9.2017 do 31.8.2018	Kumulatívny počet detí s kompletným odmietnutím povinného očkovania k 31.8.2018
Martin	19	174

*Kompletné odmietnutie povinného očkovania – rodič odmieta všetky povinné očkovania, vrátane prípadu, keď rodič odmieta konkrétne očkovania a zároveň odmieta všetky povinné očkovania aj v budúcnosti

3. Kontrolu zaobchádzania s vakcínami u očkujúcich lekárov v zdravotníckych zariadeniach ambulantnej starostlivosti sme vykonali v 15 pediatrických ambulanciách. V 9 ambulanciách bola očkovacia látka uložená v chladničkách s výparníkom, a v 6 ambulanciách mali očkovacie látky uložené v chladničkách bez výparníka.

Kontinuálne monitorovanie vnútornej teploty chladničky sa vykonáva v 1 pediatrickej ambulancii. V 14 ambulanciách sa kontrola teploty uskladnenia vakcín vykonáva iba v pracovných dňoch – 2x v priebehu dňa. V Detskom domove v Martine neskladujú očkovačie látky. Tieto sú uskladnené na pediatrickom obvode príslušnej ošetrojúcej lekárky.

Očkovačie látky je na obvodoch uložená v chladničkách, ktoré slúžia iba na tento účel. Na všetkých obvodoch používajú v chladničkách teplomery na kontrolu teploty. Skladuje sa malé množstvo vakcín (cca zásoba na týždeň), ktoré sú uložené tak, že sa nedotýkajú zadnej a bočných stien chladničky, a nie sú uložené priamo pod výparníkom. Kontrola a evidencia teploty sa vykonáva 2x denne. Evidované teploty sa pohybovali v rozpätí + 4°C do + 6° C. Expiráciu očkovačie látky si detské sestry kontrolujú pri preberaní z lekárne.

K znehodnoteniu vakcín nedošlo ani na jednom obvode. Chladničky sa nepreplňujú, nakoľko sa v nich skladuje malé množstvo vakcín.

Tab.6 Kontrola chladového reťazca v pediatrických obvodoch

CELKOVÝ POČET PEDIATRICKÝCH OBVODOV*	POČET KONTROLOVANÝCH OBVODOV: 15				
	SPOLU	Z TOHO POČET AMBULANCIÍ : 15			
		SO SAMOSTATNÝMI CHLADNIČKAMI NA USKLADNENIE VAKCÍN BEZ VÝPARNÍKA, VYBAVENÝMI TEPLOMERMI	SO SAMOSTATNÝMI CHLADNIČKAMI NA USKLADNENIE VAKCÍN S VÝPARNÍKOM, VYBAVENÝMI TEPLOMERMI	S PÍSOMNOU EVIDENCIOU TEPLOTY V CHLADNIČKE	
			IBA V PRACOVNÝCH DŇOCH	NEPRETRŽITE**	
15	15	6	9	14	1

* v rámci pôsobnosti RÚVZ

** vrátane dni pracovného voľna a pracovného pokoja

4. Za kontrolované obdobie v súvislosti s dostupnosťou vakcín pre očkujúcich lekárov sme nezistili problém s nedostatkom vakcín na trhu. Očkovačie látky v lekární preberajú detské sestry, ktoré doručia na pediatrické ambulancie v chladiacich transportných boxoch.

5. Pri porovnaní s kontrolou preočkovania za rok 2017 môžeme konštatovať:

- oproti roku 2017 sme zaznamenali **vzostup** zaočkovanosti v základnom očkovaní DTaP-VHB-HIB-IPV o 0,42% , PCV o 0,91%, MMR MCV1 o 2,44% a MMR MCV2 o 0,10%.
- **pokles** zaočkovanosti sme zaznamenali pri preočkovanosti detí v 6. roku života DTaP-IPV o 1,88 % a pri preočkovanosti v 13. roku života o 2,68% oproti predchádzajúcemu roku 2017,
- za sledované obdobie sme zaznamenali 91 kontraindikácií, z toho 42 trvalých a 49 dočasných. Oproti predchádzajúcemu roku 2017 došlo k poklesu o 9,00 %,
  - (r.2011-108x , r.2012-102x, r.2013– 44x, r.2014-74, r.2015-88x, r.2016- 99x, r.2017-100x, r.2018 - 91x),
- za kontrolované obdobie 2016-2017 bolo s dočasnými kontraindikáciami 73 detí, z toho k 31.8.2018 bolo 35 detí (47,95%) doočkovaných. V 18 prípadoch rodičia odmietajú očkovanie, v 11 prípadoch kontraindikácie pretrvávajú, jedno dieťa exitovalo a v 8 prípadoch sa rodičia s deťmi odsťahovali,
- v porovnaní s predchádzajúcou kontrolou očkovania bola situácia so skladovaním vakcín na kontrolovaných pediatrických obvodoch na rovnakej úrovni,
- lekári primárneho kontaktu pre deti a dorast boli upozornení na písomné hlásenie odmietnutí očkovania na RÚVZ Martin.

Porovnávanie zaočkovanosti v jednotlivých rokoch kontroly

Očkovanie	Rok kontroly		Pokles/vzostup
	2017	2018	
DTaP-VHB-HIB-IPV	96,70%	97,11%	+0,42 %
PCV	95,82%	96,69%	+0,91 %
MMR MCV1	92,57%	94,83%	+2,44 %
MMR MCV 2 1 rok života	97,96%	98,06%	+0,10 %
DTaP -IPV 6 rok života	97,13%	95,30%	-1,88 %
dTaP-IPV 13 rok života	98,44%	95,80%	-2,68 %